އައްޝައިޚް މުޙައްމަދު ބިން ޢަބްދުލްވައްހާބު رَحِمَهُ ٱللَّهُ ގަޔާ ވިރިސްނާ ދޮގުތަކަށް ނުހުންނަ ފަރާތެއް ނޫނެވެ!

ފުރަތަމަ ބައި: ޝައިޚުގެ އަޤީދާ

ތަރުޖަމާކުރީ: އަލިއްޔު މުޙައްމަދު

بسم الله ، الحمد لله ، والصّلاة والسلام على رسول الله ، وعلى آله وصحبه ومن والاه، أما بعد:

الشيخ محمّد بن عبد الوهاب رَحِمَهُ ٱللَّهُ ގެ ދަޢުވަތަކީ އެ ދަޢުވަތަކާ ގުދުރަތި ބާޠިލުގެ އަހުލުވެރިން އާއި ޖަމާޢަތުގެ ބުހުތާން ދޮގުތަކާއި ބަދުނާމުތަކުން ވަރަށް ގިނައަށް ފުޅާކުރެވުނު ދަޢުވަތެކެވެ. އަދި ޝައިޚުގެ ސަލަފުސާލިހީންގެ އެ ފިކުރަތަކީ ގުދުރަތި އެހެނިހެން ބޭނުމުގެ ތަރުޖަމާކުރުމަށް ކުރި ސަލަފުސާލިހީންގެ ދަޢުވަތެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އެހެނިހެން ފުރާތަކުން ޝަރުޢީ ޢިލްމުވެރިން ތަޢުލީމުދިނުމަށް ކުރިޔަށް ޝައިޚަށް މުސްލިމުން ވިރިސްނާ ދޮގުތަކެއް – އާދެ! އެޖަމާޢަތުގެ އެތަށް އިސްވެރިން ހިލާފަށް ދޮގުތަކެއް ނުހުންނަ ބޭފުޅެއް ކަމަށާއި، އެކަމަށް ހުރިހާކަމެއް ކުރުމުގެ ދަލީލުތަކާ ބޭފުޅެއް ކުރުމުގައި ތަފާސްހުރި ކޮށްދެނީ ހިފެހެއްޓެވެ.

މިއަދު ދަފުރާތަކުން ތަޢުލީމުދޭ މިފަދަ ތަފާސްހުރި ޝައިޚާ ގުދުރަތި ދަރި ކުރަފުރުމުންނެވެ. އަދި ވަކިން ދަރަފާނުގެ ކުރަ، އިސްލާމީދީނުގެ ޝަރުޢީ ދިރާސާގެ ނިސްބަތްވާ ބަޔަކު މިފަދަ ވާހަކަ ދައްކަމުން ގެންދާ ކަމެވެ. އެއްވެސް ޝައިޚެއް ނަމެއް ގޮތުގައި އެފަދަ ބަޔަކު އެވާހަކަ ދައްކަމުން މުސްލިމުން ވިރިސްނާ ދޮގުތަކެއް ނުހުންނަ ކުރުމުގައި ކޮށްދަރަންގެންވާ ކަމެއް ކަމުގައި ދައްކަމުން ހިފަހައްޓައެވެ. މި ސިލްސިލާ ލިޔުންތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކުރީ ޝައިޚަށް މުސްލިމުން ވިރިސްނާ ދޮގުތަކެއް ނުހުންނަ ބޭފުޅެއް ނޫންކަމާއި، އަދި އެއީ ހުރިހާކަމެއް ކުރުމުގައި ޝައިޚު ދަލީލުތަކާއި ސާބިތު ކުރުމަށެވެ.

ޝައިޚުގެ ޢަމަލުތަކުގައި އިސްލާމީ ދީނުގެ މަސްއޫލު ވިރިކަމުގެ ގޮތުގައި އެތީ އިސްވެރިން ހިލާފުކޮށެވެ. ވީމަ، ތިމާމެންގެ އަހުލުވެރިން ދޭއް ގޮތުގައި ޝައިޚުގެ ދަޢުވަތާއިގެން ޝައިޚާއި، ޝައިޚަށް އާލިމުވެފައިގެންނެވި محمّد بن سعود رَحِمَهُ ٱللَّهُ، ނުކުމެވަޑައިގެންނެވި އައީ އިސްވެރިން ހިލާފަށް ދޮގުތަކެއް ނުކުތުމެވެ. މުސްލިމު ވިރިކަމަށް ދޮގުތަކެއް ހުރުޖު ކުރުމެވެ.

ފެސިލުގެ އަހުލުވެރިން، ޝައިޚުގެ އަޤީދާ ބަޔާންކޮށްދެއްވުން ޝައިޚުގެ އަރިހުން އެދުނު ހިސާބު، ޝައިޚުގެ އަޤީދާއަކީ ކޮބައިކަން ބަޔާންކޮށްދެއްވައި އެބައިމީހުންނަށް ލިޔުއްވި ފޮނުއްވިއެވެ. އެ ލިޔުން ވަނީ " الدّرر السنيّة في الأجوبة النّجديّة" (33-29/1) މިފޮތުގައި ދެނެގަ ކުރެވިފައެވެ. އެ ލިޔުމުގައި ވިރިސްނަނީ ކަމަށްތަކީކަން އަދާކުރާ ބޭފުޅުން ޝައިޚުގެ އަޤީދާ ބަޔާންކުރެއްވި ވިދާޅުވެފައެވެ.

"... މުސްލިމް ވެރިޔަކަށް އަޑުއަހައި ކިޔަމަންތެރިވުމަކީ އަހަރެމެން ދީނީކަންކަމުގައި ވާޖިބުވެގެންވާ ކަމެކެވެ. އެވެރިޔަކީ ޒާލިމު ހަމަ ބައެއް ކަމުގައި ވިޔަސް އަދި ނުބައި ނުލަފާ ބައެއް ކަމުގައި ވިޔަސް މެއެވެ. އެއީ އެބައިމީހުން ފާފަވެރިކަމަކަށް އަމުރު ނުކުރާހާ ހިނދަކުއެވެ. އެހެންކަމާ ހިލާފަށް ބަޣާވާތްތެރިވުމަކީ، މުސްލިމުންގެ އެއްބައިވަންތަކަން ގެއްލުވާ ކަމަކާއި ބައިބައިވުމާއި މުސްލިމް ވެރިޔާއި، މުސްލިމުންގެ ޖަމާޢަތާ ކަނޑައެ ބޭރުވެ ފިރުޤާތަކަށް ބަހާލައިގެން ދިޔުމާއި ދިމާވާ ކަމެކެވެ. އަދި އެކަމަށް ދާއިރާގެ ނުރައްކަލަކީ ގިނަ ބޮޑެތި ފަސާދައެކެވެ..."

މިގޮތުން " الدّرر السنيّة في الأجوبة النّجديّة" (173/1) ގައި ދެއްވާ ކުރިއްވައިވާ ޝައިޚުގެ އެހެން ބަސްފުޅެއްގައި ވިދާޅުވެފައިވެއެވެ.

"ތިންވަނަ އަސްލު: ހަމަކަށަވަރުން، އެއްބައިވަންތަކަން ފުރިހަމަވުމުގެ ތެރޭގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްޗަށް ވެރިކަންކުރާ ފަރާތަށް އަޑުއަހައި ކިޔަމަންތެރިވުން ހިމެނެއެވެ. އެއީ ޙަބަޝީ އަޅަކު ކަމުގައި ވިޔަސް މެއެވެ. ފަހެ، އެކަން ޝާއިޢު ބަޔާނަކުން، ފުދޭނެ ބަޔާނަކުން، އެކިއެކި ވައްތަރުގެ ބަޔާންތަކުން، ޝަރުޢީ ގޮތުން، ޤަދަރީ ގޮތުން ﷲ ވަނީ މިކަން ބަޔާންކުރައްވާފައެވެ. އެއަށްފަހު، މި އަސްލު ވެގެންދިޔައީ ޢިލްމުވެރިކަމުގެ ދަޢުވާކުރާ ގިނަ ބައެއްގެ ގާތުގައި ނޭނގޭ އަސްލެއް ކަމުގައެވެ. ފަހެ، (ޢަމަލުކުރުން، އެކަމުގައި) އެއަށް ޢަމަލު ކުރެވޭނީ ކިހިނެއް ހެއްޔެވެ؟"[1]

މި ދެބަސްފުޅުގައި ޝައިޚުގެ އަޤީދާގައި ވާޖިބު ކަމަށް ވާ ދީނީ އަސްލެއް ބަޔާންކުރައްވާފައިވާ ކަމާއި ބަސްފުޅުތަކުގެ ތެރެއިން ބައެއް ބަސްފުޅުތަކެވެ. މިއީ ޝައިޚުގެ އަޤީދާގައި ވީގޮތެއް، ޝައިޚަށް ފިރިހެނަކު ދެކެވޭ ދުނިޔޭގެ ކަންތައްތަކާއި ބެހޭ ވެރިކަމާއި ދާއިރާގެ ކަންކަން ބޭނުންކުރީ ކިހިނެއް ހެއްޔެވެ؟ އަދި އަޅުގަނޑުމެން ޙަޤީޤަތުގައި ކަންތައް ހުރީ ކިހިނެއް ހެއްޔެވެ؟

މި ސިލްސިލާގެ ދެން އަންނަ ބައިގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލައިލާނީ ޝައިޚުގެ ކުރެވި މި ތާރީޚީ ޙާލަތުގައި މިޞްރަށްގައި މުޙައްމަދު ބިން ޢަބްދުލް ވައްހާބު ފަދަ ޢާލިމުން ކުރެއްވި ކަންތައްތަކާ، الشيخ عبد العزيز بن عبد الله بن باز رَحِمَهُٱللَّهُ މި ދައުރުގައި ދެއްވި ވިދާޅުވުމުގައި ބަސްފުޅުތަކެވެ.

[1] ކީރިތި ޤުރުއާނާއި ސުންނަތުން ސާބިތުވާ އިސްލާމްދީނުގެ މައިގަނޑު ހަ އުސޫލެއް ބަޔާންކުރައްވައި ޝައިޚް ވިދާޅުވެފައިވާ މި ބަސްފުޅުތައް އަރަބިބަހުގެ ފޮތުގައި މަޝްހޫރުވެފައިވަނީ "الْأُصُولُ السِّتَّةُ" (ހަ އުސޫލު) ގެ ނަމުންނެވެ. މިތަނުގައި ދިނުމު ކުރުކޮށްލައި މިވަނީ އެ 6 އުސޫލުގެ ތެރެއިން 3 ވަނަ އަސްލެވެ.

✓ މި 6 އުސޫލުގެ މަތިން ކިޔުއްވުމަށް:

https://salafi.mv/books/283-usool-sitta-dhivehi މި ލިންކުން ހޯދިދާނެއެވެ.

✓ އަދި މި 6 އުސޫލުގެ ދިވެހި ޝަރަޙަށްގެ އޯޑިއޯ ދަރުސްތައް ކިޔުއްވުމަށް:

https://salafi.mv/salafiadu/abuanas/25-2014-10-26-11-03-48 މި ލިންކުން ހޯދިދާނެއެވެ.

وصلّى الله وسلّم على نبيّنا محمّد وآله وصحبه أجمعين، والحمد لله ربّ العالمين

